

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА»

Факультет/інститут психології

Кафедра філософії, соціології та релігієзнавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФІЛОСОФІЯ В СИСТЕМІ КУЛЬТУРИ

Освітня програма «Філософія»

Спеціалізація (за наявності) _____

Спеціальність 033 Філософія

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від «29» серпня 2023р.

м. Івано-Франківськ – 2023р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Філософія в системі культури
Освітня програма	«Філософія»
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	033 Філософія
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Освітній рівень	бакалавр
Статус дисципліни	За вибором
Курс / семестр	2 курс, 4 семестр
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 12 год. Семінарські заняття – 18 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://test-d-learn.pnu.edu.ua

2. Опис дисципліни

Мета та цілі курсу

Мета: з'ясувати значення філософії як основи культуротворчого процесу, її місця в системі культури.

Завдання: розширити бачення підходів (та їх проблематичності) до визначення культури та філософії, виокремити образи філософії в історії філософії та культурі, з'ясувати найвагоміші функції філософії по відношенню до культури, розглянути сучасні проблеми культури в умовах глобалізації та інформатизації суспільства, динаміки зміни філософського осмислення процесів, що відбуваються.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: підходи до визначення філософії та культури; культурно-історичні корені філософії, образи філософії в творах філософів; основні функції філософії щодо культури та особистості; труднощі, небезпеки та досягнення сучасної філософії в умовах кризи культури, глобалізаційних процесів у суспільстві.

вміти: виявляти базову суб'єктність і аксіологічні пріоритети, закладені в філософських гіпотезах; здійснювати методологічний та теоретичний аналіз філософських аспектів культурно-історичного процесу; аналізувати різні ціннісні системи та погляди з позиції об'єктивності та толерантності; критично, неангажовано та конструктивно виявляти, аналізувати та інтерпретувати фундаментальні теоретичні та локальні історичні проблеми та суперечності у освітній та науковій сферах людської діяльності.

Компетентності

Загальні компетентності (ЗК):

- ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.
- ЗК 2. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК 3. Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 4. Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК 11. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності
- ЗК 12. Здатність діяти на підставі етичних міркувань (мотивів).

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

- СК1. Усвідомлення сенсу філософії, її дисциплінарного розмаїття та місця в системі

культури.

СК2. Здатність виокремлювати специфіку філософського знання та змістові відмінності філософії від інших форм мислення.

СК5. Здатність аналізувати сучасні філософські проблеми та вчення.

СК6. Здатність викладати міркування послідовно, логічно, систематично та аргументовано.

СК7. Здатність аналізувати міркування та робити ґрунтовні смислові узагальнення, висновки.

СК10. Здатність аналізувати та коментувати літературу з філософської, соціокультурної та загальнонаукової проблематики.

СК11. Здатність застосовувати в професійній діяльності знання про засади, розвиток і сучасний стан наукового та гуманітарного знання.

СК12. Здатність дотримуватися в професійній діяльності норм інтелектуальної доброчесності.

СК13. Здатність брати участь у наукових та прикладних дослідженнях у галузі філософії.

СК14. Здатність брати участь в інтелектуальних дискусіях на засадах діалогу, відкритості й толерантності.

Програмні результати навчання

РН1. Розуміти сенс філософії, її місце в системі культури.

РН2. Розуміти розмаїття та специфіку філософських дисциплін, знати філософську термінологію.

РН4. Аналізувати та коментувати літературу з філософської, соціокультурної та загальногуманітарної проблематики.

РН6. Мати обізнаність щодо основних напрямів, тенденцій, проблематики сучасної філософії.

РН9. Мати навички написання філософських текстів.

РН10. Мати навички реферування, систематизованого огляду та порівняльного аналізу філософської та загальнонаукової літератури.

РН11. Вміти аналізувати міркування та робити ґрунтовні смислові узагальнення, висновки.

РН12. Вміти викладати власні міркування послідовно, логічно, систематично та аргументовано.

РН13. Критично оцінювати власну позицію та знання, порівнювати і перевіряти отримані результати.

РН14. Уникати симуляцій, плагіату та інших виявів академічної недоброчесності у сфері професійної діяльності або навчання.

РН15. Мати навички ведення інтелектуальних дискусій на засадах діалогу, відкритості й толерантності.

РН16. Вміти застосовувати загальногуманітарні та філософські знання в різних сферах життєдіяльності.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Підходи до визначення культури і філософії	Розкрити проблемність визначення поняття «культура», співвідношення понять «культура» і «цивілізація», окреслити основні типи філософії та її взаємозв'язок із цивілізаційними процесами, найпоширеніші типи визначень поняття «культура».	Тести, питання, робота з першоджерелами, есе

2.	Культурно-історичні корені філософії	З'ясувати вигоди та передумови виникнення філософії як способу духовного освоєння світу.	Тести, питання, робота з першоджерелами, есе
3.	Образи філософії в історії філософії	Розглянути основні підходи до розуміння сутності філософії.	Тести, питання, робота з першоджерелами, есе
4.	Філософія як основа культуротворчого процесу	З'ясувати місце філософії та варіативність її проявів у процесі становлення культури.	Тести, питання, робота з першоджерелами, есе
5.	Взаємозв'язок філософії та літератури	Проаналізувати філософію як зразок літератури.	Тести, питання, робота з першоджерелами, есе
6.	Поліфункціональність філософії в житті особистості та культури	Розглянути основні функції філософії та її незаперечне значення для розвитку культури та особистості.	Тести, питання, робота з першоджерелами, есе
7.	Філософія та культура в умовах глобалізації.	Розглянути проблеми сучасної культури та філософії.	Тести, питання, робота з першоджерелами, есе

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	
Семінарське заняття	45
Тестові завдання	25
Самостійна робота (есе)	15

Індивідуальне завдання	15
Екзамен	
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Лекції																		
Семинарські з-тя		5		5		5		5		5		5		5		5	5	45
Тестові завдання	5		5				5		5								5	45
Самостійна р-та														15				15
Індивідуальні завдання													15					15
Залік /Екзамен																		
Всього за тиж-нь	5	5	5	5		5	5	5	5	5	5	5	15	5	15		10	100

Примітка: не рекомендується на один тиждень планувати кілька форм контролю.

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Система дистанційного навчання, мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше
<p>Література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Агєва Віра Жіночий простір: Феміністичний дискурс українського модернізму. К.: Факт, 2008. 360 с. 1. Артеменко А.П. Від глобалізації до індивідуалізації: топологія міжкультурної взаємодії: монографія. Х.: Щира садиба плюс, 2014. 216 с. 2. Вейн П. Чи вірили греки у свої міфи? Львів: Каменяр, 2003. 170 с. 3. Гатальська С.М. Філософія культури. К.: Либідь, 2005. С. 44-101. 4. Голянич Михайло. Фугурологія. Філософія майбуття: монографія. Ів.-Франківськ: Лілея-НВ, 2017 . 540 с. 5. Гьосле В. Практична філософія в сучасному світі / Пер. з нім., примітки та післямова А.Єрмоленка. К.: Лібра, 2003. 248 с. 6. Концепт культури: теоретико-методологічні та прикладні аспекти: збірник наукових праць / наук. ред. Ю.П.Богущий, Б.А. Головка. Г.П.Чміль, В.М.Щербина [та ін.]. К.: Ін-т культурології НАМ України, 2011. Вип. 2. 320 с. 7. Кримський С.Б. Запити філософських смислів. – К.: ПАРАПАН, 2003. 240 с. 8. Макінтайр Лі. Постправада / пер. з англ. Р. Свято. Київ : ArtHuss, 2021. 208 с. 9. Мартен Д. Метаморфози світу: Соціологія глобалізації / Домінік Мартен, Жан-Люк Мецджер, Філіп П'єр; Пер. з фр. Є. Марічева. К.: Вид. дім «КМ Академія», 2005. 302 с. 10. Мислителі німецького романтизму / Упор. Леонід Рудницький та Олег Фешовець. Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2003. 588 с. 11. Мороз Оксана. Нація овочів? Як інформація змінює мислення і поведінку українців. Київ : Yakaboo Publishing, 2021. 288 с. : іл. 12. Мороз О. Як не стати овочем. Інструкція з виживання в інфопросторі. Х. : Віват, 2021. 208 с. 	

13. Петрушенко В.Л. Філософія: Курс лекцій. Л.: Магнолія плюс, 2005. 506 с.
14. Петрушенко В.Л. Філософське знання: онтологія, епістемологія, аксіологія. Л.: Ахілл, 2005. 320 с.
15. Платон. Діалоги. Пер. з давньогрецької. К.: Основи, 1995. 394 с.
16. Почепцов Г.Г. Токсичний інфопростір. Як зберегти ясність мислення і свободу дії. Х.: Віват, 2022. 384 с.
17. Томас Н. Диванні експерти. Як необмежений доступ до інформації робить нас тупішими / пер. з англ. Євгенія Кузнецова. Київ : Наш формат, 2019. 240 с.
18. Фрідмен Томас Л. Лексус і оливкове дерево: Зрозуміти глобалізацію / Пер. з англ. Львів: Ї, 2002. 626 с.
19. Фукуяма Ф. Людина-невидимка. Ідентичність. Потреба в гідності й політика скривдженості / пер. з англ. Тетяна Сахно. Київ: Наш формат, 2020. 192 с.

7. Контактна інформація

Кафедра	філософії, соціології та релігієзнавства вул. Шевченка, 57 (гуманітарний корпус), каб. 503 Телефон: +80342596015 Сайт: https://kfsr.pnu.edu.ua/ Електронна адреса: kfsr@pnu.edu.ua
Викладач	Гайналь Тетяна Олександрівна
Контактна інформація викладача	tetiana.hainal@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Не допускається передавання пароллю до свого облікового запису до системи дистанційного навчання, всі види роботи виконуються студентом самостійно
Пропуски занять (відпрацювання)	Допускається пропуск одного семінарського заняття без відпрацювання. За наявності більшої кількості пропущених семінарських занять або невиконаних тестових завдань необхідно відпрацювати їх шляхом усної відповіді по відповідній темі або написання тесту. Відпрацювання проводяться в межах консультацій (не пізніше одного тижня після пропущеного заняття).
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	На період дії військового стану допустиме відхилення від дедлайнів в розумних межах
Невідповідна поведінка під час заняття	Невідповідною поведінкою вважається перебування на заняттях в стані наркотичного чи алкогольного сп'яніння, публічна лайка, вияви ксенофобії, расизму, сексизму, мізогінії інші різновиди нетерпимості.
Додаткові бали	При бажанні студента підвищити підсумкову оцінку пропонується виконання індивідуального завдання – підготовки доповіді чи презентації на одну з проблем курсу.
Неформальна освіта	Студент самостійно обирає джерела для підготовки до семінарських занять (єдиного підручника немає), допускається відхилення від змісту лекційного курсу

Викладач

Гайналь Т.О.